

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
в област на висше образование 2. „Хуманитарни науки“,
професионално направление 2.2 . „История“

автор **Николай Светославов Мишковски**

на тема:

**Военноморските сили на САЩ в периода между двете световни войни,
1919 – 1941 г.**

от проф. д-р Борис Манов

(ЮЗУ „Неофит Рилски“, катедра „Философски и политически
науки“)

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и ВПРАС на ЮЗУ „Неофит Рилски“ и съгласно Заповед № 868/04.05.2022 г. на Ректора на ЮЗУ и решение на членовете на научното жури за провеждане на процедурата по защитата на дисертацията - Протокол №1/11.05.2022 г. .

I. Данни за дисертацията и автореферата.

Дисертацията е в обем от **919 страници !!!** – увод (въведение), 3 глави и заключение, с 1616 позовавания!; използвана литература - общо 591 заглавия - всички на английски език и приложения - 96 страници таблици, фотографии и статистически данни.

В увода присъстват основните елементи, присъщи на дисертационните изследвания: изследователски въпроси, цели, задачи, предмет и обект на изследването, очертана е актуалността, формулирана е хипотезата, направен е историографски преглед на основните изследвания и са изведени методологичните подходи, които се използват в предприеманото изследване.

В следващите три глави, имащи общо 17 параграфа, на основата на множество документи, исторически и емпирични данни се разгръща анализът на историята на Военноморските сили на САЩ като се проследяват първите стъпки, възходът, успехите, кризите, отношенията вътре в силите, както и със законодателя, мястото и значението на Флота за държавата и нейното развитие, при което акцентът, в съответствие със заглавието (и предмета) на дисертацията, се поставя върху изследването на

развитието и промените във Военноморските сили на Съединените щати през периода, заключен между двете световни войни - 1918 - 1941 г..

Глава I „Флот на Съединените щати до 1918 г.“ - с. 24-135 проследява развитието на морските сили на страната от създаването им до края на Първата световна война. Глава II „Мирът“ – с. 136-521, е **централна в дисертацията**. Синтезирани са основните разлики с предходните периоди, трансформацията на силите под влиянието на новите условия и фактори, превръщането на флота в специфична част от въоръжените сили. В детайли са проследени международните условия, тяхното значение за силите, диалогът между морските държави от най-сериозен мащаб, динамичните дипломатически процеси, критичните моменти в тях и как се отразяват върху морските въоръжения. Глава III „По пътя на войната“ – с. 522-772, извежда на преден план тезата, че времето от 1933 до 1941 г. има своя специфика и е свързано с отмирането на дипломатическите възможности за решаване на проблемите в света. Определящо е ескалацията на напрежението между водещите световни сили, включително и по морските въпроси. В „Заключение“-то се обобщават основните изводи и резултатите от анализирането на периода с отделните характеристики и специфики. Посочени са и търсените и постигнатите резултати.

Авторефератът е от 62 страници, следва изложението в дисертацията и представя синтезирано и коректно основните моменти в нейното съдържание.

Посочени са необходимият брой публикации (някои все още под печат) в авторитетни научни издания, апробиращи основните теоретични тези и практически проекции и са изведени реализираните резултати и приносите на дисертацията.

II. Съдържание и основни моменти в дисертацията.

1. Актуалност на темата.

Темата на дисертацията „Военноморските сили на Съединените щати от времето между двете световни войни“, въпреки нейната на пръв поглед „историчност“ има своята актуалност, която се изразява, според мен, в няколко аспекта: а) в предмета на изследването, което е посветено на тема, която, доколкото ми е известно, досега не е била обект на задълбочено научно изследване в България - както в исторически, така и в политически или във военно-стратегически план; б) което е особено важно, в историческия резонанс на тезите и резултатите на изследването, които могат да бъдат пречупени през призмата на актуалните политически процеси в съвременната историческа ситуация.

2. Основни постижения на дисертацията.

2.1. Общи характеристики:

а) Обобщаваща характеристика на рецензираната дисертация, въпреки нейната „историчност“, е интердисциплинарен ѝ характер, в нея се проучват и анализират не само исторически, но и политически, икономически, технологични и, което е особено важно – геополитически и военно-стратегически практики, както и „отразяващите“ ги концепции.

б) Втората обща характеристика се проявява в това, че изследването се осъществява през призмата на отлично познаване на историческите и теоретичните изследвания на проблема. В дисертацията личи богата обща, историческа и политическа култура, написана е с видим „авторов“ подход.

2.2. Предмет, цел и хипотеза на дисертацията:

Успешното провеждане на изследването се основава на определянето на неговите предмет, обект и хипотеза, а именно:

а) Обект на изследването са Военноморските сили на Съединените щати, а негов предмет е развитието на Военноморските сили на Съединените щати в периода от 1918 до 1941 г.;

б) Цел на дисертационния труд е да проследи динамиката на събитията на базата на съществуващите концепции и хронологичен порядък като преразгледа документалната и изворовата информация и обърне внимание на нови и непознати до момента архивни единици, фондове и колекции;

в) Основна **хипотеза** на изследването е твърдението, че именно разглежданият в дисертацията период – периодът от 1918 до 1941 г. - е времето, в което постигнатите резултати са базата, която след влизането на Съединените щати във Втората световна война дава възможност на Военноморските сили да се справят със задачите и гарантират победата във войната.

2.3. В съдържателен план се очертават следните същностни характеристики на изследването:

А) Важна предпоставка за положителните резултати на изследването е неговата „емпирична“ обеспеченост - изследва се впечатляващ обем „емпирични“ факти - теоретични източници, основополагащи документи, решения и нормативни актове на различни институции - международни и от Съединените щати. Важно е да се посочи, че „емпирията“ в дисертацията не само се представя, а се подлага на задълбочен анализ, представена е в значителна степен в таблици и диаграми и води към важни теоретични

обобщения и изводи, които подкрепят и доказват основната хипотеза.

Б) Във възможно най-общ план, бих извел няколко определящи момента в анализа, осъществен от Н. Мишковски в рецензираната дисертация:

а) първо: авторът отделя специално внимание при определянето на „времената рамка“ ограничаваща историческия период в развитието на военно-морските сили на Съединените щати като заявява: „В нашето изследване приемаме за Начална хронологична граница края на войната през 1918 г.“, а „Горната хронологична граница е определена от включването на страната във Втората световна война“.

б) второ: може би един от определящите аспекти на дисертационното изследване е осъщественият критичен анализ на съществуващите теоретични възгледи за историята на развитието на флота на САЩ, и което е особено важно, на концепциите на теоретици и анализатори за стоящите задачи и перспективи пред военно-морските сили в периода между двете световни войни. В дисертацията са разгледани трудовете на около седемдесет автори.

Главното постижение на Н. Мишковски в този анализ е „надскачането“ на традиционния подход в историографията по проблема, според който съществуват две групи възгледи за разглеждане на военноморските сили от времето между двете световни войни.

Според авторът на дисертацията, разликите между двете концепции в се свързват не с различия във фактологичното изложение или с конфликт при разглеждането на развитието на флота в генерален план, а остават свързани с определяне на точните резултати и влиянието на специфичните фактори, което се дължи главно на достъпа до профилирана информация, която по причини, свързани с природата и класификацията си, остава трудно достъпна за изследователите. Ето защо „от висотата на сегашното време“ Мишковски достига до тезата, че не е продуктивно да се противопоставят различните тези, а опирайки се на допълнителна документална информация, свързана с повече източници с достоверен характер и по-широкия достъп до нея, да се преразгледат основните елементи в тях и да се допусне възможността за включването на двете основни концепции в единна концепция, като доказването на тази възможност е проведено през целия текст на втора и трета глава и е подчертано специално в заключението на дисертацията.

в) трето, като продължение, на казаното за подхода на Мишковски, е проявеният от него стремеж за показване, а и открояване на допуснати „фактически“ противоречия и грешки при развитието на флота в разглеждания период. Особено важно е това, че дисертантът умело представя своя „поглед“ при очертаването на параметрите и проявите на анализирания проблем.

Като извод може да се посочи, че на основата на осъществения анализ дисертацията **успява да докаже** формулираната хипотеза, а именно, че между 1919 и 1941 г., флотът се трансформира от просто мощна организация в система, способна да победи във война в двата океана, че в рамките на около 20 години той осъществява еволюция, която създава една нова организация, различни тактики и усвоява нови технологии като всичко това му позволява да постигне победа във Втората световна война и открива нови хоризонти пред морските сили, които след войната ще станат символ на високите технологии и на прогреса във военно стратегическата сфера.

III. Критични бележки, препоръки и въпроси, относно дисертацията.

Както към всеки научен труд, така и към рецензираната дисертация, особено като се има предвид нейния обем!, могат да се предявят критични бележки и препоръки. Тук ще се абстрахирам от бележките от коректорско-редакторско естество, макар че и те са важни, а само ще посоча някои от по-съществените в теоретико-методологичен план, без да навлизам в подробности и да привеждам доказателства и аргументи:

- 1) може би най-важният – прекалено широк обхват на изследването – например, 1-ва глава – би могла да бъде отделна дисертация, същото може да се отнесе до голяма степен за отделните параграфи във втора глава;

- 2) два взаимосвързани момента, отнасящи се до подхода към анализа в дисертацията: първи, въпреки изключително обширната литература, архивни и изворови източници, в не малка степен дисертацията се състои от „рефериране“ (в отделни случаи в рамките на няколко страници на един и същ автор) на дадени теоретични източници, при което собствената позиция на дисертанта би трябвало да се „подразбира“ през подбора на тези източници, без да е изведена в експлициран теоретичен анализ на изследвания проблем; втори, въвеждането на термина „проект“ !! по отношение на дисертационния труд, което създава впечатление за

незавършеност на анализа и предполага липсата на изводи, които отсъстват в отделните части и са представени в най-общ вид в относително краткото заключение на дисертацията;

-3) отсъствието, вероятно, поради това, че въпросът не е бил предмет на специално внимание в България, на каквито и да било позовавания (няма нито едно заглавие на български език) или препратки към ситуацията с българския флот въобще и в разглеждания период, конкретно.

В тази връзка имам следните въпроси към Николай Мишковски:

- 1) може ли докторантът да представи какво има предвид под „проект“ и защо използва термина в дисертацията?;
- 2) могат ли да се търсят и да се намерят, макар и като се имат предвид разликите в „машаба“, общи страни на влиянието на Версайския и Ньойския договори за състоянието и развитието на военно-морските сили на Съединените щати и България, и ако да – какви, ако не – защо?.

IV. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Дисертацията представя тематика, която отсъства от българската научна литература. Извършената архивна и библиотечна работа установява нови факти и обстоятелства и прави иновативно интерпретиране на развитието на флота на САЩ в периода между двете световни войни. Смятам, че като цяло анализът има оригинален характер, което дава основание дисертацията и формулираните приноси да бъдат приети като постижения на автора.

V. Заключение.

Казаното до тук, въпреки посочените бележки, за постигнатите резултати и практическа значимост на рецензираната дисертация ми дават основание да предложа на уважаемото научно жури за провеждане на защитата на дисертационния труд на тема „Военноморските сили на САЩ в периода между двете световни войни, 1919 – 1941 г.“ да присъди на неговия автор Николай Светославов Мишковски образователната и научната степен „доктор“ в научната област: 2. „Хуманитарни науки“, професионално направление 2.2 . „История“.

27.05.2022 г.
Гр. Благоевград

Подпис:
Проф. д-р Борис Манов

OPINION

of a doctoral thesis in the Professional field: 2.2 . History

author **Nikolai Svetoslavov Mishkovsky**

On the topic:

US Navy between the two world wars, 1919 – 1941

By **Prof. Dr. Boris Manov**

(SWU “Neofit Rilski”, Department of Philosophy and Political Science)

The opinion has been drafted in accordance with the requirements of the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA), the Rules for the Implementation of the DASRBA, and Order of the Rector of the Southwestern University “Neofit Rilski” № 868 from 04.05.2022 13.07.2020. The review was assigned by a Decision of the members of the scientific jury for conducting the procedure.

I. Data for the dissertation and the abstract.

The dissertation is 919 pages!!! long and includes an introduction, 3 chapters, a conclusion and 1616 reference!!. The bibliography contains 249 sources - all in English and applications - 96 pages of tables, photographs and statistics.

The introduction defines the subject, formulates the goals, objectives, main thesis, working hypotheses of the study and outlines its relevance.

In the next three chapters, with a total of 17 paragraphs, based on numerous documents, historical and empirical data, the analysis of the history of the US Navy is developed.

Chapter I “United States Navy until 1918” - pp. 24-135 traces the development of the country's naval forces from their inception to the end of the First World War. Chapter II “Peace” - pp. 136-521, **is central to the dissertation.** The main differences with the previous periods, the transformation of the forces

under the influence of the new conditions and factors, the transformation of the fleet into a specific part of the armed forces are synthesized. Chapter III “On the Road to War” - pp. 522-772, formulates the thesis that the time from 1933 to 1941 has its own specifics and is associated with the demise of diplomatic capabilities to solve problems in the world. The “Conclusion” summarizes the main conclusions and results of the analysis of the period.

The abstract contains 62 pages and presents correctly and comprehensively the main points in the content of the dissertation. The required number of publications (some still in print) in authoritative scientific journals approving the main theoretical theses and practical projections are indicated and the realized results and the contributions of the dissertation are presented.

II. Content and main points in the dissertation.

1. Relevance of the topic.

The dissertation, despite its seeming "historicity" has its relevance as follows:

- a) the research, which is dedicated to a topic, which, as far as I know, has not been the subject of in-depth scientific research in Bulgaria;
- b) the research has the historical resonance, which is related to the current political processes in the current historical situation.

2. Main achievements of the dissertation.

2.1. General characteristics:

- a) summarizing feature is the interdisciplinary nature of the dissertation;
- b) the research is carried out through the prism of excellent knowledge of historical and theoretical research on the problem.

2.2. Subject, aim and hypothesis of the dissertation:

a) The subject of the study is the development of the United States Navy in the period from 1918 to 1941;

b) The aim of the dissertation is to study the dynamics of events by reviewing documentary information and paying attention to new and hitherto unused archival units, funds and collections;

c) The main hypothesis of the study is the statement that the period from 1918 to 1941 is the time when the results achieved are the basis that enables the United States Navy to cope with the tasks and guarantee victory in World War II.

2.3. In terms of content, the following essential characteristics of the study are outlined:

2.3. In terms of content, the following essential characteristics of the dissertation are outlined:

A) An important prerequisite for the positive results of the study is its “empirical” basis. An impressive amount of “empirical” facts are studied - theoretical sources, documents, decisions and regulations of various institutions.

B) In the most general terms, I would like to draw some defining moments in the analysis carried out by N. Mishkovski:

a) first: the author pays special attention to defining the "time frame" limiting the historical period in the development of the United States Navy – 1918 -1941.

b) second: perhaps one of the defining aspects of the dissertation is the critical analysis of the existing theoretical views on the history of the development of the US Navy. The dissertation examines the works of about seventy authors.

Mishkovsky came to the thesis that it is not productive to oppose different theses. He proposes to reconsider the basic elements in them and to allow the possibility of creating a unified concept.

c) thirdly, Mishkovski shows mistakes made in the development of the fleet in the period under consideration.

In conclusion, the dissertation **manages to prove the hypothesis**, namely that between 1919 and 1941, the fleet was transformed into a system capable of winning victory in World War II and becoming a symbol of high technology and of progress in the military-strategic sphere.

III. Critical notes, recommendations and questions about the dissertation.

I will point out some of the more important critical remarks and recommendations:

- 1) the most important - too wide scope of the study;
- 2) two points related to the analysis in the dissertation: first, the dissertation often consists of "referencing" the same author without the author having made a theoretical analysis of the research problem; second, the introduction of the term "project" !! in relation to the dissertation.
- 3) the absence of research in Bulgarian. The issue of the Bulgarian fleet in general and in the period under consideration, in particular, is not touched upon.

In this regard, I have the following questions to Nikolai Mishkovsky:

- 1) can the doctoral student present what he means by "project" and why he uses the term in the dissertation ?;
- 2) Are there common sides to the influence of the Versailles and Neuilly Treaties on the state and development of the naval forces of the United States and Bulgaria?

IV. Evaluation of scientific and applied contributions

The dissertation presents a topic that is absent from the Bulgarian scientific literature. The archival and library work establishes new facts and circumstances and makes an innovative interpretation of the development of the US Navy in the

period between the two world wars. I believe that in general the analysis has an original character, which gives grounds to accept the dissertation and the formulated contributions as achievements of the author.

V. Conclusion.

In conclusion of this opinion I will point out that the merits of the dissertation “US Navy between the two world wars, 1919 – 1941” and the results achieved in it, give me grounds to propose to the esteemed scientific jury to award to its author Nikolai Svetoslavov Mishkovsky the educational and scientific degree “Doctor” in the professional field 2.2 . History.

27.05.2022

Blagoevgrad

Signature: _____

Prof. Dr. Boris Manov